

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקנ

ערב שבת־קודש
פרשת משפטים
כ"ה בשבט ה'תשס"ה

יוצא־לאור על־ידי
מכון ליובאוויטש שעל־יד
צעירי־אגודת־חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מלאכת המשכן

וחמש משמאלה. עשר מנורות עשה שלמה ולא היו מדליקים אלא על של משה שנאמר (דה"ב יג),
”ומנורת הזהב ונרותיה לבער בערב בערב”. ר' אלעזר בן (שמעון) [שמוע] אומר, על כולן היו
מדליקין שנאמר (דה"ב ד), ”ואת המנורות ונרותיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור”.
(מנחות צח)

יום רביעי

ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים (כו,טו)

תנאי: "עצי שיטים עומדים" – שעומדים דרך גדילתן. דבר אחר, שמעמידין (את) ציפויין. דבר
אחר, שלא תאמר, אבד סכרן, בטל סיכויין, תלמוד לומר, "עומדים" – קיימין לעולם ולעולמי
עולמים. כל המצוות כולן אין אדם יוצא בהן אלא דרך גדילתן, שנאמר, "עצי שיטים עומדים".

(יומא עב)

יום חמישי

ועשית פרוכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חושב (כו,לא)

היה אורג את הפרוכת עשר אמות על עשר ועושה בה ארבע חוברין (לולאות). ותולה אורכה
באונקלות שעל גבי העמודים, שנאמר, "ונתת את הפרוכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית
לפרוכת את ארון העדות". ושם היה נתון צנצנת המן וצלוחית של שמן המשחה ומקלו של אהרון
שקדיה ופרחיה (ובגדי כוהנים ובגדי כוהן גדול) ושם היה נכנס אהרון ארבעה פעמים ביום־
כיפורים.

(ברייתא דמלאכת המשכן)

יום שישי

ועשית את המזבח... וציפית אותו נחושת (כו,א-ב)

אמר רבי יהודה בר שלום: אמר משה לפני הקב"ה, ריבון העולמים, אמרת לי לעשות מזבח עצי
שיטים ולצפותו נחושת, ואמרת לי, "אש תמיד תוקד על המזבח"; אין האש מעברת (את) אותו
ציפוי ושורפת האש?! אמר לו הקב"ה למשה, משה, המידות האלו הן אצלכם, שמה אצלי?!
הסתכל במלאכים שהם אש לוהט, וכמה אוצרות שלג וברד יש לי, שנאמר (איוב לח, כב), "הבאת
אל אוצרות שלג ואוצרות ברד תראה" וכן הוא אומר (תהילים קד, ג), "המקרה במים עליותיו" ואין
המים מכבים את האש ולא האש שורפת את המים.

(תנחומא)

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית

דייטש

הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם־משה

וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו

"כאילו הם עוסקין בבניין הבית"

על-פי קריאת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו משבת פרשת משפטים, מברכים-החודש אדר ראשון ה'תשמ"ט ('התוועדות' תשמ"ט, כרך ב, עמ' 317) להוסיף לשיעורי החת"ת של ימים אלו "מפירושי חז"ל בתורה שבעל-פה (על-כל-פנים מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד). כפי שנלקטו כבר בספרים" - הננו להגיש בזה מפירושי חז"ל לפרשת תרומה, מחולקים לפי ימי השבוע הבאים עלינו לטובה

יום ראשון

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (כה,ב)

זה שאמר הכתוב "כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזובו". לקח טוב – בנוהג שבעולם, שני פרגמטותין (סוחרים) שהיו במדינה, זה לוקח מטכסא (משי) וזה לוקח אילוסירקא (לבוש מעוטר בזהב). עמדו זה עם זה. אמר אחד לחברו, מבקש אתה להחליף? אמר ליה, הן. החליפו זה עם זה. זה נותן מטכסין ולוקח אילוסירקא. נמצא ביד זה דבר אחד וביד זה דבר אחד. אבל התורה אינו כן – זה שונה סדר זרעים וזה שונה סדר נזיקין. עמדו שניהם זה עם זה. אמר אחד לחברו, השנה לי סדר זרעים ואני אשנה לך סדר נזיקין. נמצא ביד זה שניים וביד זה שניים. יש מקח גדול מזה? הווי, "כי לקח טוב וגו'".

(תנחומא)

יום שני

ונועדתי לך שם ודיברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים (כה,כב)

ההוא דהוה קאמר ואזיל: כי רחמתיך הוה עזיזא אפותיא דספסירא שכיבן השתא דלא עזיזא רחמתיך פוריא בר שיתין גרמידי לא סגי לך (כשאהבתנו הייתה עזה, היינו ישנים על עובי הסייף, עכשיו שאין אהבתנו עזה אף מיטה ברוחב שישים אמה אינה מספקת לנו"). אמר רב הונא, קראי כתיבי (רעיון זה מצוי בכתובים) – מעיקרא כתיב (שמות כה) "ונועדתי לך שם ודיברתי אתך מעל הכפורת" ותניא, ארון תשעה וכפורת טפה, הרי כאן עשרה; וכתיב (מלכים א ו), "והבית אשר בנה המלך שלמה לה' שישים אמה אורכו ועשרים רוחבו ושלושים אמה קומתו". ולבסוף כתיב (ישעיה סו), "כה אמר ה' השמים כיסאי והארץ הדום רגלי איזה בית אשר תבנו לי וגו'".

(סנהדרין ז,א)

יום שלישי

ועשית מנורת זהב טהור (כה,לא)

תנו רבנן: עשר מנורות עשה שלמה שנאמר, "ויעש את מנורת הזהב עשר כמשפטם ויתן בהיכל חמש מימין וחמש משמאל". ואם תאמר, חמש מימין הפתח וחמש משמאל הפתח, אם-כן, מצינו מנורה בצפון והתורה אמרה "זאת המנורה נוכח השולחן". אלא, של משה באמצע וחמש מימין

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

"ח בשבט ה'תשס"ה – ב' באדר א' ה'תשס"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ה בשבט	ה' תרומות. פרק י-יב.	ה' איסורי מזבח.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת קלה. קלו.
ש"ק	כ"ו בשבט	פרק יג-טו.	פרק ב.	מל"ת קלו.
א'	כ"ז בשבט	ה' מעשר.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ג.	מ"ע קכו.
ב'	כ"ח בשבט	פרק ד-ו.	פרק ד.	מ"ע קכו.
ג'	כ"ט בשבט	פרק ז-ט.	פרק ה.	מ"ע קכו.
ד'	ל' בשבט	פרק י-יב.	פרק ו.	מ"ע קכו.
ה'	א' באדר-א	פרק יג-יד. ה' מעשר שני ונטע רבעי.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ז.	מ"ע קכו. קכח. מל"ת קנב.
ו'	ב' באדר-א	פרק יד-טז.	ה' מעשה הקרבנות.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת קנ. קנא.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זמן זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', כ"ה בשבט	4.31	5.18	5.40	6.38	9.12	11.55	12.25	5.17.2	5.42
ש"ק, כ"ו בשבט	4.31	5.18	5.40	6.37	9.11	11.55	12.25	5.18.1	5.43
א', כ"ז בשבט	4.30	5.17	5.39	6.37	9.11	11.55	12.25	5.19.0	5.44
ב', כ"ח בשבט	4.30	5.17	5.38	6.36	9.11	11.55	12.25	5.19.9	5.45
ג', כ"ט בשבט	4.29	5.16	5.37	6.35	9.10	11.55	12.25	5.20.8	5.46
ד', ל' בשבט	4.28	5.15	5.37	6.34	9.10	11.55	12.25	5.21.7	5.46
ה', א' באדר-א	4.28	5.14	5.36	6.33	9.09	11.55	12.25	5.22.6	5.47
ו', ב' באדר-א	4.27	5.14	5.35	6.33	9.09	11.55	12.25	5.23.5	5.48

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימת שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ו בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
	דה"נ	דה"נ	דה"נ	דה"נ
משפטים	4.40	4.55	4.45	4.59
תרומה	4.47	5.01	4.51	5.05

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוד • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שיעי צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב
 כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

תתקבל. שיר-של-יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום.

קריאת התורה. אשרי, ובא לציון, יהללו. הכנסת ספר-תורה. חליצת התפילין. הנחת תפילין דרבננתם²⁰, קריאת שמע. פרשיות: קדש, והיה כי יביאך. שש זכירות. חליצת התפילין. הש"ץ יאמר מזמור (כלשהו), כדי לומר הקדיש, חצי קדיש, מוסף.

פרשיות מלאכת המשכן:

"מכיוון²¹ שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה במנחת שבת), ולאחר-זה פרשת תצווה²², שבפרשיות אלו²³ נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן, כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' – כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק הפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתורה שבעל-פה²⁴ (על-כל-פנים מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנקטו כבר בספרים²⁵ (ואין צורך לחפש

ר"ל ש' גרונר ועוד, קובץ 'הערות וביאורים – אהלי תורה: גיליון תתי"ט עמ' 73.
 י"א שהרבי הקפיד שלא ינגנו ב'הודו' כמנהג החזנים, על-מנת שלא לבטל [כפי שקורה עי"ז בכמה בית-כנסת, גם מאגיש, מחוסר ידיעה] ענייה זו, שבה נשתמרה תקנת ההלל המקורית ש"מצווה לענות ראשי פרקים" (ר"ן סוכה לה, ב. טושי"ע ס"י תכב. אנציקלופדיה-תלמודית ערך 'הלל' עמ' תיב ושי"ג. אלא שלמנהגנו גם היחיד אומר עניות אלו, דלא כערך-השולחן שם ס"ט). ובפרט ש"ימנהג ישראל שעונים 'הודו' ואנאי באופן של 'רעיש ושתורעם' – 'התועודות' תשמ"ו ח"יב עמ' 146. ומצווה לפרסם.
 20) בס' 'אות חיים ושלום' (ס"י כה ס"יק כ) כתב דמנהג רבים וכן שלמים שראו בסידור הארז"ל; שלא להניח תפילין אחר מוסף, וכשאין הציבור ממתנינים להם [דבר שכ"ח למתפללים בכיבוץ מנוחה אחר, וייתכן אפילו למאחרים בכיבוץ חבי"ד], נהגו להניח לפני מוסף ולבטל עי"ז תפילת מוסף בציבור, 'וזה בודאי לא אריך למעבד הכי, לבטל תפלה בציבור בשביל ספיקא אולי יצא הדבר מפי מהר"ן, ולהניח את הודאי הוא דברי הרמ"ע מפאנו" (שמתיר, כפי שמביא ורן באה שם). והנה בהוספות לשו"ע אדה"ז (מהדורת קה"ת הישנה, חלק ג' עמ' 1310 הע' 7) הובא, שאם לא הניח קודם מוסף יניחם אח"כ. וצ"ע אם למנהגנו יש להניח כהוראתו בזה.
 21) ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 252, וכן ההערות 27-

ההוראה שלמדים מ"ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה"

מצד העניין ד"מרבין בשמחה", יש לכלול בזה גם את חודש אדר ראשון □ על "הר סיני" המשמעות היהודה של זמן היא מקרא ומשנה □ גם בעולם הזה הגשמי יש לדעת כי מציאות היום והלילה נמשכת ממקרא ומשנה □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. יום השבת-קודש מברכים החודש, כיוון שבו מברכים את כל ימי החודש, הרי מובן, שכל העניינים שישנם בחודש זה – אפילו עניינים השייכים לימים פרטיים בחודש, ומכל-שכן עניינים שהם הנקודה המשותפת של כל ימי החודש – צריך להיות מעין זה בשבת מברכים, כפי שהפועל נמצא בכוח על-כל-פנים.

ובנדרן דידן: הנקודה המשותפת של כל ימי חודש אדר היא – שבכל ימים אלו ישנו העניין ד"ונהפוך הוא"¹, שהרי עניין זה הוא לא רק בימי הפורים עצמם, אלא גם בימים שקודם פורים וגם בימים שלאחרי פורים, וכלשון חז"ל² "משנכנס אדר מרבין בשמחה", שמוזה מובן שהשמחה היא לא רק בפורים עצמו, אלא "משנכנס אדר"³.

ב. אמנם, לכאורה מסתבר לומר שעניין זה הוא רק בחודש אדר שני – שהרי הטעם לעניין השמחה והעניין ד"ונהפוך הוא" בחודש אדר הוא מצד ימי הפורים, ואם כן, בחודש אדר

ועדיין יש להקשות על זה:
ג. ועדיין יש להקשות על זה:
 "משנכנס אדר מרבין בשמחה" – שייך רק בנוגע לזמן שהוא בודאי חודש אדר, והספק הוא רק אם זהו עניין של שמחה, הנה מצד עניין הריבוי כוללים גם עניין זה; אבל בנוגע לחודש אדר ראשון, שאינו נכלל בעניינו של חודש אדר לאמיתו כלל, הרי לכאורה לא שייך בזה עניין הריבוי.
 ועל-דרך שמצינו⁴ בעניין ספק ברכות להקל⁵

1) אסתר ט, א.
 2) תענית כט, טע"א.
 3) ראה גם שיחת ש"פ משפטים, מבה"ח אדר דאשתקד בתחילתה (תו"מ חט"ז ע' 97). וש"ג.
 4) ר"ן שבת כג, א (בשם קצת מן המפרשים).
 5) ראה אנציק' תלמודית ערך ברכות (כך ד' עמ' שד ואילך). וש"ג.
 6) רמב"ם הל' ברכות פ"ח ה"ב. טושו"ע או"ח

(שאינן מברכים במקום שיש ספק), שזהו דווקא כאשר הספק הוא על הברכה, כמו בברכת הנהנין, מה-שאינן-כן בברכת המצוות, כאשר הספק הוא (לא על הברכה, אלא) על המצווה עצמה, אזי לא שייך הכלל ד"ספק ברכות להקל".

וזהו הטעם שמברכים את הברכות השייכות ליום-טוב גם ביום-טוב שני (נוסף על הטעם "כי היכי דלא לזלוזלי בה") – דכיוון שהספק אינו על הברכה, אלא על היום-טוב עצמו, הנה כאשר נפשט (מאיזה טעם שהיה) שהוא אכן יום-טוב, אזי מברכים בו את הברכות דיום-טוב.

וכן הוא לכאורה בנדון דידן – שיש חילוק אם הספק הוא על השמחה, שאז ההכרעה היא ש"מרבין בשמחה", או שהספק הוא על עצם העניין ד"אדר", שאז לא שייך הכלל ד"מרבין בשמחה".

אבל, לאמיתו של דבר, כיוון שגם באדר ראשון ישנו "פורים קטן", שאין אומרים בו תחנון וכו' – הרי אף שבהעניין דפורים עצמו אין זה אלא "פורים קטן" (ולא "פורים גדול" או אפילו "פורים" סתם), מכל-מקום, די בזה כדי שיהיה נכלל ב"אדר", ובמילא הרי זה נכלל ב"משנכנס אדר מרבין בשמחה".

ועל-פי האמור – יש להתחיל כבר עתה בעניין השמחה, ולהמשיך זאת מיום זה על כל ימי החודש, כך, שכל העניינים הבלתי-רצויים יהפכו לששון ולשמחה, במהרה בימינו, למטה מעשרה טפחים.

ד. על הפסוק⁸ "יהי שם עם ה' ארבעים יום

- ט"ט ס"ג.
- 6) שבת שם.
- 7) שו"ע סוף או"ח. השלמה לשו"ע אדה"ז שם סקל"א ס"ח. סידור אדה"ז לפני "למנצה גו' יעני".
- 8) תשא לד,כה.
- 9) בסופה.
- 10) "יל"ש תשא רמז תו. מדרש תהלים עה"פ
- י.ט.ג.
- 11) דניאל ב,כב.
- 12) חבקוק ג,ד.
- 13) תהילים קל"ט,ב.
- 14) לשון חז"ל – יומא ה,ב. ועוד.
- 15) ראה סה"מ תרכ"ו עמ' שכו. תרנ"ו עמ' שנו. המשך תרס"ו עמ' כג. עמ' תקמו. תער"ב ח"א עמ' שסו. סה"מ עטר"ת עמ' רצא. תרפ"א עמ'

החודש¹⁰ [=גם כחציו השני]. הרבי נשאל, אם הכוונה גם לימי חודש אדר-ראשון, והשיב¹¹:

"לא שמעתי בפירושו¹². ולפי עניות דעתי – בזמננו, כל המקדים בחתונה כדת משה וישראל הרי זה משובח. ובפרט לאחרי שכבר היו 'תנאים' (ואפילו – החלטה על-דבר-זה והקירוב שבא על-ידי-זה¹³). ואמרו חז"ל¹⁴, שגם גמר נשמות שבגוף¹⁵ מביא בן דוד, גאולה האמיתית והשלמה".

יארציית: מי שנפטר אביו בחודש אדר בשנה פשוטה, ינהג מנהגי יארציית השנה בחודש אדר-ראשון¹⁶, ויש מחמירים לנהוג בהם גם באדר-שני¹⁷.

בר-מצוה ויום-הולדת: בן שנולד באדר-ראשון תשנ"ב, מגיע למצוות באדר-ראשון השנה. בת שנולדה באדר תשנ"ג, מגיעה לגיל מצוות באדר שני השנה. וכן כל מי שנולד באדר בשנה פשוטה, חל יום הולדתו השנה באדר-שני (כדין בר-מצוה¹⁷).

יום רביעי,

לי שבט, א' דראש-חודש אדר-ראשון

[מנהגי ראש-חודש פורטו לאחרונה ב'התקשרות' גיליונות: תקל"ג, תקל"ח, תקמ"ב, תקמ"ו. כאן פורטים נוספים].

שחרית: "יעלה ויבוא". חצי הלל¹⁸.

כופלים הודו לה' אחר כל אחד מהלושה פסוקים: "יאמר נא... כי לעולם חסדו", וגם ביחיד. דהיינו: הש"ץ מקריא: "הודו... והציבור [אב"א] ה"ש"ץ עונים בקול:

"הודו", ואומרים בנחת "יאמר נא ישראל..."; הש"ץ מקריא: "יאמר נא ישראל...", והציבור עונים בקול (והש"ץ עמהם בנחת): "הודו...", ואומרים בנחת "יאמרו נא בית אהרן..."; הש"ץ מקריא: "יאמרו נא בית אהרן...", והציבור עונים בקול (והש"ץ עמהם בנחת): "הודו...", ואומרים בנחת "יאמרו נא יראי ה'...", הש"ץ מקריא: "יאמרו נא יראי ה'...", והציבור עונים בקול (והש"ץ עמהם בנחת): "הודו...".

"ואברהם זקן... וזבדיה... ג' פעמים. קדיש-

באדר-שני), וכ"פ בנטעי-גבריאל ח"ב עמ' תקנ"ט, וכן נפוץ בין אנשי. וצ"ב אם לדין, שאין מדקדקין כלל כדקדקו לביקור בבית-החיים בכלל, יש להקפיד בפרט זה.

17*) רמ"א או"ח סי' נה ס"י. וראה בהו' התוועדותיות תשמ"ו ח"ב עמ' 538 הע' 11 (מוגה), על השמטת אדה"ז זאת בשר"ט, אניק חכ"ד עמ' רצה בהערה (דן גם בהבנת העניין), וכן בחי"ד עמ' תסג.

18) לשאלה היכן יש לענות אמן על ברכת הש"ץ ילקרא את ההלל, ברור שאין לענות זאת אלא לפני ברכה שמברך כל אחד לעצמו, וכבר העירו משו"ע אדמו"ר סי' נט סו"ס ד **שבברכת המצוות אין עונים אמן** אחרי שהש"ץ מסיים הברכה בין הברכה להמצווה, ומשי"כ בס"י תרי"ט ס"ח "אלא שעכשיו על הרוב אין הש"ץ מכוון כלל להוציא אחרים, לכן יברך כאו"א לעצמו בלחש, ויהיה לסיים קודם שיסיים הש"ץ, כדי שיוכל לענות אמן אחר ברכת הש"ץ, וכן **הדין בברכת הלל**... הכוונה (כמוכח במ"א ס"ק ג, מקור הדברים) רק לומר שגם בהלל ולולב יברך כל אחד לעצמו, ולא שגם שם ימתין לענות אמן על ברכת הש"ץ (תודה להרב יואב שי' למברג).

19) הנשיף של הרבי (תשל"ג ואילך), עמ' מה, וכן משמע בהיום יום ל' תשרי, ודלא כנדפס בספר-המנהגים עמ' 41 ומשם ביאוצר, בגיליונות 'התקשרות' בעבר וכו' – הרה"ח

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת משפטים

כ"ו בשבט, מברכים החודש

"לימוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י (ביום ראשון עד 'שני', ביום שני עד 'שלישי' וכו'), אמירת תהילים בכל יום, סיום ספר תהילים בשבת מברכים – צריך לשמור זאת. זה נוגע לו, לבנים ולבני-בנים".

השכם בבוקר² – אמירת כל התהילים בציבור. אחר-כך לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך – התפילה.

המולד: יום ד' לפנות בוקר 4:56 ו-4 חלקים. מברכים החודש: ראש-חודש אדר-ראשון³ (תיבת 'אדר': א' בחטף-פתח, ד' בקמץ), ביום הרביעי וביום החמישי.

אין אומרים 'אב הרחמים'.

אחר התפילה – התוועדות בבית-הכנסת. בוודאי אפילו בשבתות החורף יש לחלק התוועדות או לסדרה באופן כזה שיוכלו המשתתפים בה להמשיך ההתוועדות בסעודת

שבת בבתי-הס'.⁴

כדאי שגם הנשים והבנות יסדרו מצידן התוועדות בשבת או במוצאי שבת.⁵

"מרבין בשמחה' צריך להיות גם בחודש אדר-ראשון", אלא שאין זה מגיע לאותו תוקף שיש ל'מרבין בשמחה' בחודש אדר-שני, שבו חוגגים את פורים ממש, 'ימי ניסים לישראל' בפועל ממש".⁶

ג) משנכנס אדר מרבים בשמחה: שמחה זו אינה מסוככת כסיבת איזה דבר-מצווה, כי אם מרבים בשמחה, איזה שמחה שתהיה, גם שמחה בענייני הרשות,⁷ כי העיקר היא השמחה.

ד) שמחת פורים: חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע. אינו מרגיש כלל לא רק את סיבת השמחה כי אם גם [את] השמחה עצמה. הוא שקוע כל כך בהשמחה עד שאינו מרגיש כלל.⁸

במנחה אין אומרים 'צדקתך'.

חודש אדר-ראשון:

קביעת חופה:

"בחודש אדר... עושים חופה בכל ימי

"מקרא" – עניינו יום וגילוי. וכמבואר בתניא¹⁶ בפירוש הלשון "קורא בתורה", שהוא "כפן קטן הקורא לאביו", וכך על-ידי לימוד התורה נמשך הקב"ה להאדם. ועניין זה הוא בתורה שבכתב שנקראת בשם "מקרא", ולכן

יש להתחיל כבר עתה בעניין השמחה, ולהמשיך זאת מיום זה על כל ימי החודש, כך, שכל העניינים הכלליים רצויים יהפכו לששון ולשמחה

הרי זה עניין של אור וגילוי.

מה-שאין-כן "משנה" (תורה שבעל-פה) – עניינה לילה והעלם, כיוון שעניינה הוא לברר העניינים הגשמיים ולדחות את היצירה-רע. וכמבואר לעיל בהמאמר¹⁷ בעניין "אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית-המדרש"¹⁸, שבית-המדרש עניינו תורה שבעל-פה, שעל-ידיה רוחים את הקליפות. וכמו שנתבאר הטעם לזה, לפי שהתורה כולה פנים בכל השישה קצוות, ואין בה בחינת אחוריים כלל, ולכן בכוחה לדחות את הקליפות וסטרא-אחרא. וממציאות זו דתורה שבכתב ותורה שבעל-פה, יום ולילה שלמעלה – נשתלשלה המציאות דיום ולילה שלמטה. ובאותיות הקבלה – שמתחילת המשכת האור באופן ד"מטי ולא מטי", נמשכה למטה מציאות הזמן.²⁰

ו. וזוהי ההוראה מסיפור המדרש אודות משה רבינו – שיש לדעת, שכל מציאות הזמן אינה אלא מציאות של תורה שממנה נשתלשל הזמן.

הדבר עצמו אינו משתנה.

הסיבה לכך שאנו רואים בעיני בשר את מציאות הזמן כמציאות בפני עצמה – הרי זה משום שאנו מסתכלים בעיני בשר, אבל האמת אינה כן. ומי שהוא מזוכך, רואה את האמת גם בעיני בשר.

ומה שטוענים: איך שייך שנשמח בגוף, בעולם הזה, יהיה לה ההרגש שכל המציאות דיום ולילה אינה אלא תורה שבכתב ותורה שבעל-פה? – אזי המענה הוא: כבר היה לעולמים! משה רבינו היה נשמה בגוף גשמי, ואף-על-פי-כן, "ויבוא משה בתוך הענן גו' ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה", דהיינו שבגופו הגשמי היו אצלו "ארבעים יום וארבעים לילה" בבחינת יום ולילה הרוחניים! ועניין זה הוא הוראה ונתינת כוח לכל אחד ואחד מישראל, שהרי "כל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי – אברהם, יצחק ויעקב"²¹, וגם למדריגת משה²². והיינו, שעניין זה צריך להיות ככל אחד ואחד מישראל, אם לא בעיני בשר – על-כל-

20 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ו ריש עמ' מג. תקס"ח ס"ע תקמב. המשך תרס"ו עמ' מא ואילך. תער"ב ח"א עמ' שלט ואילך. ועוד.
21 תדבאר רפכ"ה.
22 סה"מ תער"ב-ע"ו עמ' קלו.

קסז. תרפ"ה עמ' קצט. תש"ט עמ' 57. ועוד.
16 ספלי"ז.
17 ברכות רפ"ב. ועוד.
18 ספ"ה.
19 סוכה נב, ו.ש"ג.

1) היום-יום, כה שבת (משיחת שמחת-תורה תרצ"ו, ספר-השיחות תרצ"ו עמ' 203).
2) ע"פ מענה הרבי אין הוראה לומר את הפסוקים שלפני ושארית התהילים, ובתהילים שלאחר התפילה אין לפסוקי "לכו נרננה" מקום כלל. ראה נוסח המענה ומשמעותו בהתקשרותי גיליון תפד עמ' 17.
3) כן הוא בלוח כולל-חיבי, וכן נעתיק במכתב שבלוקטי"י שיחות כרך טז עמ' 595, אם כי בסי' מהרי"ל – מנהגים (הוצאת מכון-ירושלים עמ' תלד, ושי"נ בהערות), ח"ימ אהע"ז סי' קכו סי' א, פרמ"ג סי' תכו ושערי-אפרים שער י' סליח כתבו שצ"ל "הראשון".
4) אניק כרך י עמ' ד. וראה גם שם עמ' טא.
5) שם.
6) וכן בספר-השיחות תשנ"ב ח"יב עמ' 391 (פתיחת 'צינורי

9) כל העניין – ליקוטי-שיחות כרך ד' עמ' 1274.

פנים בהשגת השכל והרגש הלב.

ז. וביאור העניין בפרשיות יותר:

האמור לעיל, שאצל משה רבינו היתה כל מציאות הזמן רק המציאות דמקרא ומשנה – הרי זה בשעה שהיה משה בהר; אבל בשעה שהיה למטה – היתה גם אצלו מציאות הזמן כמו שנשתלשל למטה.

[ועל-דרך שמצינו בעניין האכילה דמשה – שבהיותו למטה, היה אצלו עניין האכילה (דהן אמת שהיתה זו אכילת המן, שלא היתה בו פסולת²³, ובוה גופא היתה זו אכילת משה, לפי מדריגתו, אבל סוף-כל-סוף היה זה עניין של אכילה). מה-שאינ-כן כשהיה בהר – אזי "לחם לא אכל ומים לא שתה"²⁴. וכן הוא בעניין הזמן].

וכן הוא בנוגע לכל אחד ואחד מישראל (שעליו לומר "מתי יגיעו מעשי למעשה אבותיי", וכן כמעשה משה, כנ"ל) – שישנו חילוק אם הוא נמצא "על ההר" או לא:

עניינו של "הר" – שהוא באופן של עלייה והגבהה (ראף שגם הר הוא דומם, אבל בדומם גופא הרי הוא למעלה מכללות הדומם, להיותו בעלייה²⁴). וב"הר" גופא – המדובר הוא בנוגע ל"הר סיני", שעליו היתה קבלת התורה, ונקרא בשם "הר סיני", שירדה שנה לאומות העולם עליו²⁵.

והעניין בעבודה – ש"הר" קאי על יושבי אוהל, ראף שנמצאים בעולם, מכל מקום, בעולם גופא הרי הם בעלי. וב"הר" גופא – הרי הם בכחינת "הר סיני", להיותם קשורים עם התורה, ובמילא מנותקים הם מענייני העולם ("שירדה שנה לאומות העולם").

וזהו ההוראה ממש רבינו: כאשר נמצאים "על הר סיני", דהיינו במעמד ומצב ד"יושבי

אוהל" – אזי כל מציאות הזמן צריכה להיות מקרא ומשנה, ושלא יהיה שום מציאות אחרת של זמן.

כלומר: נוסף על זה שאצל כל אחד ואחד מישראל צריך להיות הזמן שקול ומדוד, שהרי "ימים יוצרו ולו אחד בהם"²⁶, דהיינו שכל יום, כל שעה וכל רגע שקולים ומדודים, ועליו לנצל כל רגע להעבודה, שהיא לגלות בחינת אחד שבו²⁷, וכפי שמצינו באברהם אבינו, שנאמר בו²⁸ "בא בימים", "יומין שלמין"²⁹ – הנה נוסף לזה כיושבי אוהל בפרט, שמצד היותם קשורים עם התורה, הרי זה כל מציאות הזמן שלהם.

והיינו, שאם הולך אצלם לאיבוד רגע שאינו מנוצל ללימוד התורה, הרי לא זו בלבד שלא מילאו את תפקידם שהיה עליהם למלא באותו זמן, אלא יתירה מזו – שכל מציאות הזמן (של אותו רגע שלא נוצל כדבעי) אינו במציאות כ"ע, כי כל מציאות הזמן אצל יושבי אוהל היא – תורה.

וזהו החילוק בין יושבי אוהל לבעלי עסק: בעלי עסק – עיקר עבודתם הוא בקיום המצוות, ומכיוון שהייחוד בקיום המצוות אינו "ייחוד גמור", אלא בחחינת מרכבה בלבד³⁰, הרי ישנה המצווה בפני עצמה ומקיים המצווה בפני עצמו, ולכן שייך שיהיה גם מציאות הזמן בפני עצמו, מלבד העבודה שצריכה להיות באותו זמן; אלא, שאם לא עבד עבודתו באותו זמן, לא נוצל הזמן כדבעי.

מה-שאינ-כן יושבי אוהל – עבודתם היא בלימוד התורה, שהוא באופן של "ייחוד גמור ברצון העליון ולא מרכבה בלבד"³⁰, דהיינו שהזמן והתורה הם דבר אחד, ולכן, אם ישנו משך זמן שבו אינו לומד – הרי זמן זה אינו במציאות כלל.

27 ראה לקו"ת שלח נב, א. שה"ש כב, ב. ובכ"מ.

28 חיי-שרה כד, א. וראה תו"א פרשתנו עט, ב.

29 ראה סה"מ מלוקט ח"א עמ' תנא. וש"נ.

30 ראה תניא פכ"ג (כב, ב).

23 יומא עה, ב.

24 ראה תו"מ ח"ד ס"ע 116. וש"נ.

25 שבת פט, סע"א.

26 תהילים קלט, טז. וראה תו"א פרשתנו עה,

סע"ד. וראה גם לקו"ש חט"ו עמ' 273. וש"נ.

עושה מעייני הגשמיות מרכבה לבחינת 'עין' העליונה.

זהו שרמו הכתוב "עין תחת עין כו", כלומר: שמה עין זו שנחבלה היתה "תחת" ו'מרכבה' לבחינת עין העליונה; לכן גם אנו מחמירים בדינו של החובל, ומחייבים אותו לשלם לנחבל חמישה דברים.

(כתר-שם-טוב דף מב עמ' ד')

וכי יגח שור (כא, כה)

וכי יגח שור: אחד שור ואחד כל בהמה חיה ועוף, אלא שדיבר הכתוב בהוה (רש"י)

מטבע האדם, כאשר מתרחש מאורע בלתי-רגיל, מתקבלת בליבו ההנחה כי המאורע בא מלמעלה. לעומת-זאת, במאורעות שגרתיים ורגילים מפתחו היצר-הרע לחשוב כי "עולם כמנהגו נוהג".

מלמדנו רש"י ש"דיבר הכתוב בהוה"; כלומר, גם ה"הוה", הדבר המצוי ביותר, אינו בא מה'טבע', אלא מכיוון ש"דיבר הכתוב", מצד עשרה המאמרות שבכתוב, שהם המחיים ומהוים ("הוה" מלשון מהוה) את כל פרטי הנבראים בכל רגע ורגע.

(ליקוטי-שיחות כרך ו עמ' 141)

על כל דבר פשע, על שור, על חמור, על שה, על שלמה, על כל אבידה (כב, ח)

על כל דבר – הסיבה לכל דבר בלתי רצוי (חטאים וכו'), היא, "פשע" – ראשי תיבות פריקות של עול.

ומאין באה לנשמה פריקת-עול זו? ממשך הכתוב ואומר,

"על שור" – זהו היצר-הרע, ששורשו מ"פני שור" שבמרכבה;

"על חמור" – "חמור" רומז לקרירות, כמאמר רז"ל (שבת נג) "חמרא – אפילו בתקופת תמוז קריא לה". ובנידון-דין הכוונה לקרירות בעסק התורה והמצוות, הוא מקרר את ה"שמש הוי"; "על שה" – הוא עניין "שה פזורה", היינו שהאדם מתאוה לכול; הכול הוא רוצה והכול הוא צריך;

"על שלמה" – כשאדם פוגם בלבושי הנפש שלו – מחשבה, דיבור ומעשה;

"על כל אבידה" – על-ידי זה מאבד האדם את הכול ואינו חש אפילו עד היכן הגיעה שפלותו הרוחנית.

(כתר-שם-טוב דף ח עמ' ב)

שמוע אשמע צעקתו (כב, כב)

כאן נאמר שמיעה כפולה – "שמוע אשמע", ואילו להלן (פסוק כו) הוא אומר, "והיה כי יצעק אלי ושמעתי", שמיעה אחת בלבד. מה ההבדל?

אלא שני הכתובים יחד רומזים לשלוש התפילות – ערבית, שחרית ומנחה. הפסוק "כי יצעק אלי ושמעתי", רומז לתפילת הלילה – ערבית, ולכן נזכר בו "שמיעה" אחת בלבד. ואילו כאן ("שמוע אשמע צעקתו") רומז לתפילות היום שהן שתיים: שחרית ומנחה ולכן נזכרה בו "שמיעה" פעמיים.

(ליקוטי לוי-יצחק, חלק א, עמ' קלו)

פרשת משפטים

ואלה המשפטים (כא,א)

ואלה המשפטים: ... מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני (רש"י)

גם את המצוות המכוננות "משפטים" – אלה שהשכל האנושי מחייבן – עלינו לקיימן אך ורק מפני שניתנו לנו מה' בסיני, ולא מחמת ההיגיון והשכל שבהן.

זהו גם מה שכותב רש"י: "ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח, לומר לך שתשים סנהדרין אצל המקדש". והיינו, שצריכים לבסס את הצדק והיושר (דינין) "אצל המקדש" – על קדושת התורה וציווי הבורא, ולא על השכל האנושי.

(ליקוטי שיחות כרך ג עמ' 899)

שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחופשי חנם (כא,ב)

"שש שנים" – רמז לשית אלפי שנים דהווי עלמא,

"יעבוד" – במשך זמן זה, דהיינו בעולם הזה דווקא, ניתנת לנו הזדמנות לעבוד את ה' על-ידי לימוד תורה וקיום מצוות. על-ידי עבודה זו,

"ובשביעית" – באלף השביעי,

"יצא לחופשי חנם" – נשתחרר ונהיה חופשיים מכל ההעלמות וההסתרים בעולם, ונזכה לגילויים הנעלים דלעתיד-לבוא.

(משיחת מוצאי שבת קודש פרשת משפטים תשל"ח)

וכי יזיד איש על רעהו... מעם מזבחי תיקחנו למוט (כא,ד)

בגמרא (יומא פה,א) נאמר: "מעם מזבחי ולא מעל מזבחי (שאם התחיל לעבוד במקדש אינו נלקח לדין עד שישלים את עבודתו)... לא שנו אלא להמית, אבל להחיות, אפילו מעל מזבחי" – שאם ידע ללמד זכות על אדם שנידון בבית-דין להריגה, לוקחים אותו גם באמצע עבודתו, כי פיקוח-נפש דוחה גם את עבודת בית-המקדש.

מכאן הוראה נפלאה בכל הנוגע לעבודת הפצת היהדות. כשם שאפילו כוהן גדול העובד ביום-הכיפורים בקודש-הקודשים, חייב להפסיק את עבודתו לצורך פיקוח-נפש של יהודי אחר, כן הוא גם לגבי פיקוח-נפש רוחני. יש להפסיק ולדחות גם דברים נעלים ביותר כדי להציל יהודים הצלה רוחנית.

והדברים הם גם בקשה ותביעה כלפי מעלה – "אלוקיכם כוהן הוא" (סנהדרין לט,א) ועליו לדחות הכול, כביכול, ולעסוק בהצלתם של ישראל.

(משיחת שבת קודש פרשת משפטים ה'תשמ"ה)

עין תחת עין (כא,כד)

ידוע שבשעה שאדם מקדש אחד מאיבריו, הוא עושה אותו 'מרכבה' לקרושה העליונה. לדוגמה, מי שמקדש את עיניו, כוזה שהוא נשמר מראייה אטורה ומשתמש בהן אך ורק לדברים שבקרושה,

ח. ואם הדברים אמורים ביושבי אוהל בכלל, דהיינו גם אלו שהיה להם בעבר שייכות לענייני העולם (ובמילא גם עתה רישומו ניכר), אלא שעתה נדבה לבם לעסוק בלימוד התורה, ואף-על-פי-כן אומרים להם שמכיוון שעתה אין עסקם במשא ומתן [כולל גם "משא ומתן" המבואר ברא"ה דרושי פרשת וישב³¹, דהיינו שלוקחים כסף וזהב ועושים מהם אהבה ויראה], הרי כל מציאות הזמן שלהם אינה אלא תורה – הרי מכל-שכן בנוגע לאלו שמעולם לא היתה להם שייכות לענייני העולם, דהיינו לתלמידי הישיבה, שאצלם בוודאי כן הוא.

ובפרטיות יותר: אם כן הוא בנוגע לתלמידי ישיבה סתם, אפילו תלמידי הישיבות שבהם לומדים רק גליא דתורה, שעניינה בירורים, והיא קשורה עם ענייני העולם, וגם הייחוד שבה אינו בגלוי כל-כך, ואף-על-פי-כן אומרים שכל מציאות הזמן שלהם היא תורה – הרי מכל-שכן בנוגע לתלמידי הישיבות שבהן לומדים גם חסידות (וגם בשעה שלומד נגלה דתורה, צריך להיות ניכר עליו שזהו בחור השייך ללימוד החסידות), שבפנימיות התורה היחוד הוא בגלוי, הרי ודאי שכן הוא, שכל מציאות הזמן שלהם אינה אלא תורה³².

מ. ובנוגע לפועל:

צריכה להיות שמירת הזמן. כל רגע צריך להיות מנוצל בלימוד התורה, כי כל רגע שאינו מנוצל ללימוד התורה, אינו קיים במציאות כלל. בנוגע לשמירת סדרי הישיבה – הרי זה דבר הפשוט, והמדובר הוא גם בנוגע לזמנים שהם, לכאורה, אינם תחת בעלות הישיבה, הנה גם זמנים אלו יש לנצל ללימוד התורה.

ומה שזמנים אלו נמסרו לרשותו, ויש לו בעלות עליהם – הרי בעלות זו מתבטאת בכך שבזמנים הפנויים מסדרי הישיבה יכול הוא לבחור בעצמו ללמוד מה שליבו חפץ: חלק זה בתורה או חלק זה בתורה, אבל בנוגע לעצם עניין הלימוד, הרי גם אז עליו ללמוד.

ואפילו באותם זמנים שצריך לאכול, לישון, לטייל וכדומה – הרי גם כשעוסק בדברים המוכרחים, צריך להיות ניכר עליו עול התורה, ובאופן שאינו שייך לעניינים אחרים.

וכמדובר לעיל בהמאמר, שבשעה שעבד משועבד לארון אחד, לא שייך שיעבוד ארון אחר. וכן הוא בנוגע לתלמידי הישיבה, שצריכים להיות משועבדים לגמרי לתורה, ובמילא לא שייך כלל שיתעסקו בעניינים אחרים. וכאשר עוסקים בדברים המוכרחים, הרי זה צריך להיות באופן המבואר בחסידות³³, שעבד, גם בשעה שישן, ניכר עליו שהוא עבד, ואימת רבו עליו.

וכאשר ההנהגה היא באופן זה – אזי נרגש אצלו שכל המציאות דיום ולילה היא מקרא ומשנה, דהיינו שכל מציאות הזמן שלמטה היא מציאות הרוחנית שלמעלה.

אלא, שעתה הרי זה רק בהשגת השכל ובהרגש הלב, אבל על-ידי זה זוכים שלעתיד-לבוא יראו זאת גם בעיני בשר, ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו" – דהיינו שיראו גם בעיני בשר – "כי פי הוי' דיבר"³⁴.

(קטעים מהתוועדות שבת קודש פרשת משפטים,

מברכים החודש אדר ראשון, ה'תשי"ז

– יתורת מנחם – התוועדות ה'תשי"ז,

חלק שני (ט"ו עמ' 81-94 – בלתי מוגה)

י"ד שבט ס"א. וש"נ.
34) ישעיה מ,ה.

31) תו"א ותו"ה ר"פ וישב. ובכ"מ.

32) ראה גם שיחת יו"ד שבט ס"א ואילך. וש"נ.

33) ראה המשך תרס"ו עמ' שיב. וראה גם שיחת

הייתכן שנמצאים עדיין בגלות?!...

התחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים

כיוון שנמצאים ב"זמן השיא" (די העכסטע צייט) של ביאת משיח צדקנו, "הנה זה (מלך המשיח) בא", רואים כבר (מעין ו) התחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים, "ושפט בין הגויים והוכיח עמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וגו'" – על-ידי זה שהקב"ה נתן בלב המלכים דאומות-העולם ("לב מלכים ושרים ביד ה'") להחליט ולהכריזו יחדו על דבר המעמד ומצב ד"כיתתו חרבותם לאתים"...

על-פי האמור לעיל מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה, ביחד עם גודל הצער וההבהלה (ועד שמצד גודל הצער אין להאריך בזה ביום השבת) – הייתכן שבני-ישראל נמצאים עדיין בגלות?!... עד מתי?!...

הייתכן שלאחרי כל הסימנים על בוא הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, עד להמאורע דערב שבת זה שאפילו אומות העולם מכריזים שהגיע הזמן ד"וכיתתו חרבותם לאתים" – נמצאים אנו ביום השבת-קודש זה בחוץ-לארץ, במקום להימצא, יחד עם כל בני-ישראל מכל קצווי תבל, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר-הקודש וכבית-המקדש, מסובים ל"שולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם", שעליו ערוכים הלוייתן ושור הבר ויין המשומר!

ועוד ועיקר – שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת-כוח ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבניין בית-המקדש השלישי! ומזה מובן גודל הצורך וההכרח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהעניינים שמקריבים ומזרזים ומביאים בפועל ממש את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ולכל לראש – בהעניין המודגש בפרשת "משפטים" – פרטי הדינים בין אדם לחבירו מתוך שלום (ופשיטא שלילת הפכו, ביטול סיבת הגלות האחרון), שעל-ידי זה באה הגאולה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת משפטים תשנ"ב, ספר-השיחות תשנ"ב עמ' 363 ו-371)

מולד הלבנה מוכיר את הגאולה העתידה

...כמו כן מבין יהודי פשוט את גודל העילוי ד"ראש חודש":

"ראש חודש" עניינו – מולד וחידוש הלבנה. וכאשר יהודי שואל מהי ההוראה מחידוש הלבנה בנוגע אליו, וכתורת הבעש"ט שכל דבר שיהודי רואה או שומע הרי זה הוראה בעבודתו, ואם כן, בראותו את מולד וחידוש הלבנה, שואל הוא: מהי ההוראה בזה בנוגע אליו? ועל זה אומרים לו, שאין צורך לחפש בזה רמזים בקבלה ובחסידות כו', כי הדבר מפורש ב"סידור" (השווה לכל נפש): "שהם עתידים להתחדש כמותה", כלומר, ראיית מולד וחידוש הלבנה מזכירה ומעוררת אצל היהודי את העובדה "שהם עתידים להתחדש כמותה".

...מובן בפשטות (אפילו ליהודי פשוט) העניין ד"הם עתידים להתחדש כמותה" – חידוש במציאותו האמיתית של יהודי, כלומר, בענייני קדושה, תורה ומצוותיה, שתכלית השלימות בזה תהיה בגאולה העתידה. ומזה מובן שכללות העניין דראיית מולד וחידוש הלבנה מזכיר לכל אחד ואחד מישראל (אפילו לפשוט שבפשוטים) אודות הגאולה העתידה – "שהם עתידים להתחדש כמותה".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת משפטים, מברכים-החודש וערב ראש-חודש אדר ה'תשמ"ג;

תורת מנחם – התוועדות ה'תשמ"ג, כך שני, עמ' 975-978 – בלתי מוגה)

ניצוצי רבי

התשובה לשאלה ששלח לו הרבי – איננו יודעים בבירור אם לדברים שדלהלן כווננו, אבל ראה בשולי מכתבו של הרבי להגאון רבי אפרים-אליעזר הכהן יאלעס מ"א בניסן תשל"ג (ליקוטי-שיחות, כך לו, עמ' 268):

מצורף בזה שקלאוטריא דהתלמידים שיי בהליקוט בהני"ל – שתקותי שיעניין את כבוד תורתו.

ולמערכת שבמונטריאול ("ועד הערות התמימים ואנ"ש") כתב הרבי ('מקדש מלך' כך ד' עמ' שדמ):

על-דבר הטופס המצורף – נתי' ות"ח ת"ח.

על-דבר שכתבתם לעת עתה אין לנו מי שישדר [=יסגנן] הל[שון] וכו' – ? מובן שמוכרח הדבר ולכן פשוט שנמצא האיש אלא שצריך למוצאו וכו'.

והרבי הוסיף:

בוודאי יעמדו בקישור כדבעי עם הני"ל שבכאן – למען לא יכפלו הדברים וכו' וק"ל.

אזכיר על הציון ויבשרו טוב.

על הגיליונות הנוספים שקמו ועל התנופה שהעניק לכך הרבי בשנים הבאות – אי"ה ברשימה הבאה.

בחודש מנחם-אב תשל"ב נכנס הרב צוויבל ל'יחידות' (ראה גם 'התקשרות', גיליון תמב עמ' 12) וכתב בפתק לרבי אודות השמועה האמורה, כאילו אין הרבי שבע רצון מזה. הרבי שלל את השמועה ואמר:

בנוגע להשמועות, הרי מה שאמרתי הוא רק שהמוציאים-לאור של ההערות במונטריאול, בניו-יורק ובמוריסטון יתדברו ביניהם, כדי שלא ידפיסו את אותם הדברים, וממילא כשידפיסו כדבעי – הרי זה יביא לפילפול התלמידים. אבל בנוגע לעצם העניין אין מקום כלל לספק. ועוד, הרי רב מסויים שאל אותי שאלה ונטלתי קובץ, הכנסתי במעטפה וכתבתי לאותו רב – הנה, שאלתך נדפסה כבר בגיליון והנה התשובה (דא איז דיין שאלה, דא איז דער ענטפער).

כנראה לאותה יחידות שייכת הוראת הרבי (דעם רבי'נס קינדער' עמ' פה): "שישמרו אצל המערכת כמה וכמה עותקים מכל גיליון (על-מנת לכרוך וכו')".

"מצורף בזה שקלאוטריא דהתלמידים"

לגבי אותו רב ששאל את הרבי והקובץ עם

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות" ישירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

"כ"ק אדמו"ר שליט"א
"מצורף בזה גיליון י"ט של 'הערות
התמימים ואנ"ש'. הגיליון היה מוכן לדפוס
קודם ר"ח אלול אלא שנתעכבה הדפסתו עד
עכשיו..."

"והגם שכבר נדפסו כל העניינים...
"עברנו אליהם עוד פעם, השמטנו כמה
פרטים והשתדלנו לתקן התוכן והסגנון ככל
האפשרי. וכמובן הננו מדגישים עוד פעם
בה'פתח דבר' שההערות אינן אלא על אחריות
הכותב.

"הננו מצרפים בזה ה'פתח דבר', לוח
המפתחות, וכמה עמודים המוכנים לדפוס...
"בחלק מהוצאות הדפוס משתתפים חלק
גדול מתלמידי הישיבה בסכומים קטנים, והיתר

יכסה בעזרת מכירת הקונטרס".
על כללות מכתבם כתב הרבי:
נתי' ות"ח.

לאחר-מכן הוסיף הרבי והעיר:

בכלל אינו מדרכי חינוך לתלמידים להו"ל
[להוציא לאור] הערות עוה"פ ועוה"פ במהדי"ב
[עוד הפעם ועוד הפעם במהדורה בתרא] – כ"א
[כ"א-אם] "לאפשא לה" – אבל כיון שכבר התחילו
– ימשיכו ועכ"פ [=ועל-כל-פנים] [כאן סימן הרבי
למילים שכתב במכתבם] "לתקן התוכן והסגנון
ככל האפשרי".

על המילים "אינן אלא על אחריות" –
הוסיף הרבי:
ולצ"ן זה בהשער.

על מה שכתבו ש"בחלק מהוצאות
הדפוס משתתפים חלק גדול
מתלמידי הישיבה בסכומים קטנים,
והיתר יכסה בעזרת מכירת
הקונטרס", כתב הרבי:

ממוזכ' [ירות] – חומש.

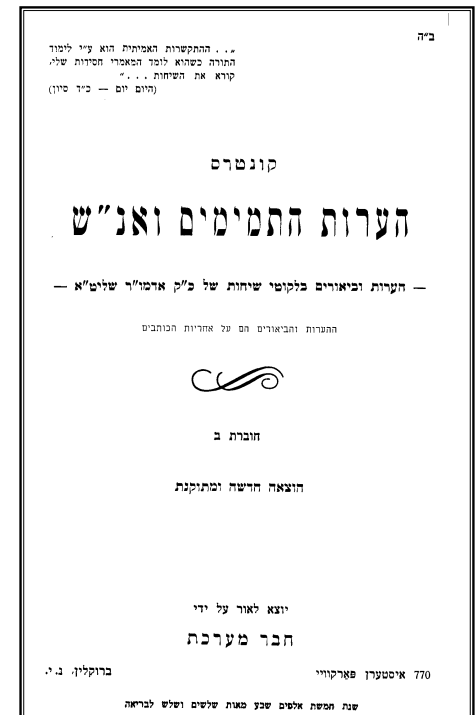
בסוף המכ' סימן חץ וכתב [הוראה
למזכירות]:

ממוזכ' [ירות] – לתת כני"ל.

בסוף קטע הראשון ציין הרבי:
!!

תיאום בין המערכות

בשנת תשל"ג החלו לצאת לאור
הקבצים הראשונים של 'הערות
התמימים ואנ"ש' דשיבת תומכי-
תמימים במונטריאל שבקנדה
ובמוריסטון שבניו-ג'רסי. הרוח
החיה שעודד את ההוצאה ובעצם
הבריחה-התיכון שלה במוריסטון
היה המשפיע הרה"ח הרב אלימלך
שיחי' צוויבל. זמן קצר לאחר-מכן
נפוצה שמועה כאילו אין הרבי שבע
רצון מהבמה החדשה שהוקמה.

'הערות התמימים ואנ"ש'

במה ייחודית לפלפול ועיון בשיחותיו של הרבי הוקמה בשנת תשל"ב
בבית המדרש ב-770 בעקבותיה קמו גם במונטריאל, במוריסטון,
ברינואה שבצרפת ובעצם בכל מקום שבו קיים סניף של ישיבת תומכי-
תמימים על הולדת 'הערות התמימים ואנ"ש' – ברשימה שלפנינו

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

שאלות, תשובות והערות בשיחות הקודש.
לאחר מחשבה החליטו ה'תמימים' להעלות כל
זאת על הכתב ולהוציא-לאור גיליון שייקרא
'הערות התמימים'. כך הופיע אפוא – לקראת
שבת-קודש פרתת צווחה, י"א באדר תשל"ב
– הגיליון הראשון של 'הערות התמימים'.

קובץ נאה, עם הגהות הרבי

חלפו כמה חודשים, ואז החליטו כמה
מתלמידי הישיבה אז – ה'תמימים' נחמן
שיחי' שפירא, יעקב-יהודה-לייב שיחי'
אלטיין, שניאור-זלמן שיחי' וילשאנסקי –
להוציא-לאור קובץ נאה, שיהיה לקט נבחר
מההערות והביאורים שהתפרסמו עד אז
בעלונים. החליטו ועשו. הקונטרס הוכן,
וכשהוכנס לרבי קודם הדפסתו הואיל להגיה
את ה'פתח דבר'. כמו-כן הוסיף תאריך
להוצאה-לאור – ח"י אלול – ואף ציין כי
ישתתף בעשרה אחוזים מהוצאות ההדפסה,
מ'קרן השבעים' שהוקמה ב"א ניסן (לעזור
בהקמת שבעים ואחד המוסדות, שעל הקמתם
הכריז הרבי בהתוועדות י"א ניסן של אותה
שנה).

"ויתירה מזו - מבקשים"

להלן מענה הרבי על מכתב שהכניסו חברי

יום ראשון, כ"ו אדר תשנ"ב (יום לפני
האירוע). במהלך חלוקת הדולרים לצדקה עובר
הרה"ח הרב אברהם-דוב שיחי' העכט, כשאליו
נלווה נכדו, הת' מנחם-מענדל שי'. "זה נכדי",
אומר הרב הכט לרבי, "בשבוע שעבר חל יום-
הולדתו". הרבי מעניק שני שטרות של דולר
לנכד, ומברך אותו, "שיהיה ירא-שמים, חסיד
ולמדן".

בהמשך מדובר על מקום לימודיו של הנער
והסבא אומר כי הוא לומד כעת במוריסטון
[בניו-ג'רסי]. הרבי מעניק דולר נוסף לנכד
ואומר, "הצלחה במוריסטון, ותשתתף ב'הערות
התמימים' שמוציאים-לאור במוריסטון".

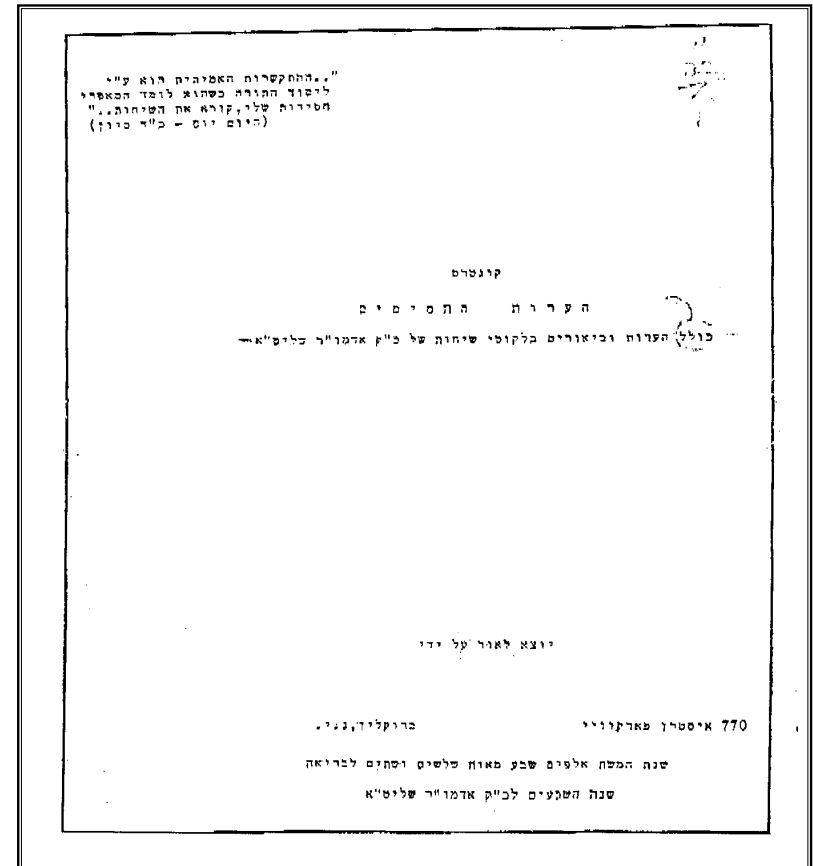
ההתחלה - שבעים דקות לימוד שיחות

מה טיבו של קובץ 'הערות התמימים ואנ"ש'
וכיצד נוסד?

הדבר החל בד' אמותיו של הרבי, בין
התלמידים חובשי ספסלי ה'זאל' ב-770. הימים
היו ימי שלחי חורף תשל"ב. לקראת 'שנת
השבעים' לרבי, ובתור הכנה לכך, קיבלו
עליהם התמימים להוסיף על סדר לימודם
היומי הרגיל כשבעים דקות בלימוד 'ליקוטי-
שיחות', סדרה שכללה אז תשעה כרכים.

תוך כדי לימוד זה התעוררו, מטבע הדברים,

ניצוצי רבי

המערכת (מצורף לגיליון י"ב של העלונים, הוא העלון האחרון לפני הוצאת הקובץ הנ"ל) ובו כתבו על הרעיון להוציא לאור קובץ הכולל הערות וביאורים, מלוקט מהעלונים הנ"ל – באופן מהודר ויפה, על-פי הצעת הרב מרדכי מענטליק, מראשי הישיבה:

“כ”ק אדמו”ר שליט”א
“מצו”ב גליון הי”ב מ’הערות התמימים’,
“לפי הצעתם (הר”מ שי’ מענטליק והר”י שי’
הקן) בדעתנו לעבור על הכל עוד פעם היטב,
בסיוע אחדים מחברי ה’כולל’ ועוד, ולהוציא
בקונטרס כנ”ל.
“...אבל להווי ידוע כי הדברים לא נחתמו
בשום גושפנקא, והרשות נתונה לכל מעיין
לעורר ולהעיר...”

בתשובה הקיף הרבי את השורה “לעבור..
כנ”ל” וכתב: (1) ונכון במאד.
בין המילים “והרשות נתונה לכל” סימן הרבי
והוסיף הרבי (2) ויתרה מוזו – מבקשים

ניצוצי רבי

להוסיף גם “ואנ”ש”

הקונטרס הראשון הוכן ואליו צורף המכתב
הבא:
“כ”ק אדמו”ר שליט”א
“מצורף בזה:
“עמוד השער, מפתח, פתח דבר, ואיזה
עמודים לדוגמה, לקונטרס ‘הערות התמימים’.

“עברנו על כל העניינים עוד פעם...
בדעתנו למוסרו לדפוס למחר ו’
שבת-קודש פרשת תבוא, או תיכף
לאחר שבת-קודש (אחרי תיקון טעויות
הדפוס)...”

“בדעתנו היה לעשות מפתח תוכן-
העניינים שבהקונטרס, אבל לא היה
באפשרותינו מפני אפס המקום, שהיה
מתארך יותר מ-96 עמודים (ואז היה
קשור עם הוצאה מרובה). מטעם זה
הוכרחנו גם להשמיט כמה עמודים
שהיו כבר מתוקתקים ומוכן לדפוס.
“הוצאת הקונטרס לאור יעלה (לכל
הפחות) לסכום של \$ 600.”

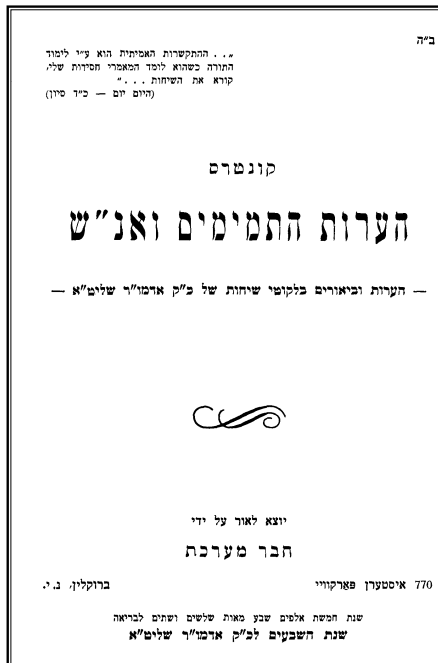
להלן תשובת הרבי למכתב זה:
על השם “הערות התמימים”, הקיף
הרבי את המילה “התמימים” וכתב:
לכאורה שולל השתתפות דכמה וכמה
– אולי להוסיף “ואנישי” (או כיו”ב) וכן
בהפתח דבר וכו’.

“עברנו על כל העניינים עוד פעם”:
הרבי סימן קו תחת שורה זו.
“להשמיט כמה עמודים שהיו כבר
מתוקתקים ומוכן לדפוס”: הרבי סימן
על המילים “להשמיט” ועל “שהיו כבר כו””,
וכתב:

אם-כן חבל. והרי אפשר לצרף להנייל עוד 16 ע’
או כיו”ב.
על המילים “(לכל הפחות) \$600” סימן הרבי
וכתב:
10% השתתפות מקרן העי’ (כשאר ע”א
מוסדות).

על גיליון המכתב/ כתב כ”ק אדמו”ר:
כדאי שהפורמט – כמו הלקושי [=לקוטי
שיחות].

על השער לא הוסיפו מי מוציא לאור והרבי
ציין בשולי-הגליון של המכתב: יו”ל ע”י
“חברי מערכת”.

“לאפשר לה”

כשנה לאחר-מכן, בשלהי שנת תשל”ג,
כשהודפס הגיליון התשעה-עשר של העלונים
הנ”ל, ובו הודיעו חברי המערכת על רצונם
להוציא לאור קובץ שני שירכוז לקט נבחר של
הערות (ברומה לקונטרס שהופיע בחורש אלול
תשל”ב), דיווחו: